herpy

SLANGER

Gray-banded Kingsnake

Lampropeltis alterna

Lampropeltis alterna er en slank kongeslange fra Chihuahua-ørkenen i det sydvestlige USA og det nordlige Mexico, kendt for sin sølvgrå grundfarve med orange, røde og sorte tværbånd. Den bliver 70-120 cm, er rolig og passes i et tørt terrarie med klippeagtige skjul. Den æder hovedsagelig øgler i naturen, men tager i fangenskab som regel mus, og den kan blive over 25 år.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Ophibolus alternus; Lampropeltis blairi; Lampropeltis mexicana alterna*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**70-120 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-30 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Ørken og klippeterræn**
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**90 × 45 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**20-28 °C**
Hotspot	**29-32 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**30-50 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Vinterhvile	**13-16 °C** 8-12 uger
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**3-13 æg**
Inkubation	**55-70 dage** ved 26-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke på CITES-listerne, ikke i EU-bilag A-D og ikke på EU's liste over invasive arter (den står ikke blandt de arter, der hører under *Lampropeltis getula* i bred forstand). Opslagstabellerne nævner ingen særlige danske forbud. Dyrevelfærdsloven gælder som for alle krybdyr.

Om arten

Lampropeltis alterna er en mellemstor, slank kongeslange med glatte, blanke skæl, et forholdsvis bredt hoved, der tydeligt adskiller sig fra halsen, og store, fremtrædende øjne med rund pupil og sølvgrå iris. Farver og tegning varierer mere end hos de fleste slanger. Grundfarven er sølvgrå til lysegrå, og over den ligger tværbånd i hvid, sort og orange eller rød. Hos dyr af den brede type er de orange bånd brede, hos andre er de smalle, og nogle dyr mangler det orange helt. De to hovedtyper blev tidligere regnet som underarter, men er i dag samlet i én art.

Voksne dyr er 70-120 cm, de fleste omkring 90 cm, og det længste kendte dyr målte omkring 145 cm. Nyklækkede unger er omkring 25 cm. Artsnavnet *alterna* er latin for "skiftende" og henviser til tegningen, hvor bånd og brede mellemrum skifter.

Arten holdes og opdrættes meget og findes i mange lokalitetsformer, fx fra Langtry, Christmas Mountains, Hueco Mountains og River Road. Linjerne holdes ofte rene, så kun dyr fra samme lokalitet parres med hinanden. Der findes også avlsformer. Vejledningen her handler om arten selv, ikke om farvegenetik. *L. alterna* kan krydses med nærtstående arter som *L. leonis*, og sådanne krydsninger bør undgås.

Dyret er roligt og sjældent bidsk og vænner sig let til håndtering. Det er en natlig og tilbageholdende slange, der tilbringer meget af tiden i skjul.

Udbredelse og levested

Lampropeltis alterna lever i Chihuahua-ørkenen og de tilstødende bjerge: i Trans-Pecos-området i det vestlige Texas, i det sydlige New Mexico og i det nordlige Mexico, hvor den findes i Coahuila, Nuevo León og Durango. Egnede levesteder findes også i Chihuahua, men arten er ikke sikkert påvist dér. De fleste kendte fund er fra Texas, selv om størstedelen af udbredelsen formentlig ligger i Mexico. Arten lever fra omkring 400 m til 2.300 m over havet, og typelokaliteten er Davis Mountains i det vestlige Texas.

Slangen ses sjældent, fordi den er natlig og lever skjult i svært tilgængeligt terræn, og de fleste fund sker på veje om natten.

> **Oprindelig udbredelse:** USA og Mexico.

LEVESTED

L. alterna lever i bjergrigt, tørt terræn med klipper, stejle skråninger og ørkenkrat. Underlaget er oftest kalksten eller vulkansk sten, og slangen opholder sig i sprækker, under sten og i klippeskrænter. I Mexico lever den også i tæt, tørt krat og højt oppe i fyrre-egeskov i Sierra Madre Occidental. Klimaet er varmt og tørt med store forskelle mellem dag og nat og en kølig vinter. Regnen falder hovedsageligt i monsunsæsonen om sommeren.

Dyret er natligt og skjult, og store dele af udbredelsen er næsten uden veje, så det ses sjældent. Føden består hovedsagelig af øgler, og den tager også små gnavere, frøer og æg fra jordrugende fugle, øgler og slanger. Arten tåler giften fra klapperslanger.

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 90 × 45 × 45 cm (længde × bredde × højde). Arten er forholdsvis lille og kan bo i et mindre terrarie end de store kongeslanger, men er aktiv om natten og udnytter pladsen, hvis den får den. Unger kan bo i et lille terrarie eller en ventileret kasse, men skal flyttes, når de ikke længere kan strække sig ud.

Låget skal være flugtsikkert og kunne låses. Alle slanger finder enhver åbning, og en ung slange kan slippe ud gennem et overraskende smalt hul. Frontåbnende terrarier med lås eller et låg med klemmer er det sikre valg.

Bunden kan være en tør blanding af sand og jord, aspenspåner, papir eller papirhåndklæder. Til en naturlig opsætning bruges 40 % ren muldjord, 40 % kokosfibre og 20 % legesand i et lag på 5-8 cm. Undgå cedertræ og fyr samt støvende bund. Fjern afføring med det samme, og skift bunden helt hver 2.-3. måned.

Indret med mindst to skjul, et i den varme og et i den kolde ende, så små at slangen ligger tæt i dem, når den er sammenrullet. Sten, kork og grene giver klatremuligheder og et klippeagtigt miljø. Et tredje skjul med fugtig sphagnum eller fugtig køkkenrulle i en plastikkasse med hul i siden hjælper ved hudskifte. Dyret er tilbageholdende og viser sig mere, jo flere skjulesteder det har. Dyrene skal holdes hver for sig.

TEMPERATUR

Terrariet skal have en tydelig temperaturgradient, så dyret selv kan vælge sted. Under varmekilden skal overfladen være 29-32 °C, og i den kolde ende 20-24 °C. Luften i terrariet er 20-28 °C om dagen. Opvarmning sker bedst med en halogenlampe eller en varmemåtte under den ene ende, altid styret af en termostat, så bunden ikke bliver for varm. Varmen kan slukkes om natten, og temperaturen må gerne falde til 18-22 °C. Varmesten må ikke bruges.

Dyrene tåler ret store udsving. Ligger dyret hele tiden på varmepladsen, eller undgår det den helt, skal temperaturerne justeres.

Vinterhvile er gavnlig for sundhed og avl og fremmer ofte ædelysten hos dyr, der æder dårligt. Dyrene fodres ikke de sidste 14 dage før nedkølingen, så tarmen er tom. Derefter slukkes varmen, og temperaturen falder til 13-16 °C i 8-12 uger. Der skal altid være frisk vand, og dyret kontrolleres hver uge.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Arten kommer fra et tørt område og skal have en lav til moderat luftfugtighed på 30-50 %. Højere værdier i længere tid giver hudproblemer og luftvejsinfektioner. Terrariet skal ventileres godt, og bunden skal være tør.

En skål med frisk vand skal altid stå fremme, men den skal ikke være så stor, at den hæver luftfugtigheden. Skift vandet hver uge, og rens skålen.

Når øjnene bliver blålige før hudskiftet, stilles et fugtigt skjul frem: en plastikkasse med hul og fugtig sphagnum eller papir. Dyret bruger det af sig selv og skifter hud i ét stykke.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er natlig og skjult og får i naturen kun lidt sollys. UVB er ikke nødvendig, men anbefales af hensyn til velfærden. Brug et T5 HO-rør på 5-6 % UVB over den ene side af terrariet, så der er et UV-indeks på 1-2 på solpladsen og gode skjulesteder uden for lyset (Ferguson-zone 2). Rørene skiftes hver 12. måned.

Lyset er tændt omkring 12 timer, og dagslængden følger årstiden. Der må ikke være lys om natten.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

I naturen er øgler hovedføden, men i fangenskab æder dyrene som regel optøede, frosne mus, som er den sikreste kost. Tilbyd ikke levende gnavere, for de kan bide og skade slangen. Brug bløde fodertænger, og vælg byttedyr, der højst er 1,5 gange så tykke som slangen på det bredeste sted.

Unger tager nogle gange kun øgler i starten. Hvis en nyklækket unge ikke vil æde, kan en frossen, optøet nyfødt mus gnides med en øgle, fx en anolis eller en husgekko, så duften lokker den. Det hjælper også at nedkøle dyret til 10-16 °C i en måned og derefter varme det langsomt op igen. Dyr, der har fået øgler, skifter som regel til mus efter nogle få måltider.

Fodringshyppighed: - Nyudklækkede: hver 5.-7. dag med nyfødte mus. - Unge: hver 7.-10. dag. - Voksne: hver 10.-14. dag med en lille voksen mus.

Variation i kosten gør dyret mindre kræsent: en gang imellem kan vagtelæg, unge vagtler eller små øgler bruges. Giv ikke føde under vinterhvilen. Håndtér ikke dyret de første to døgn efter et måltid, så det ikke gylper maden op. Hele byttedyr dækker behovet, så tilskud er ikke nødvendigt.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

L. alterna er rolig og tolerant og passer godt som første slange. Giv et nyt dyr omkring to uger i fred, og start håndtering, når det æder regelmæssigt. Hold omgangene korte, støt kroppen med begge hænder, og lad slangen kravle frit mellem hænderne uden at holde den for hårdt. Hvis den holdes for stramt, kan den afgive ildelugtende sekret eller nippe.

Et dyr med stærk fødeadfærd kan forveksle en hånd med føde. Berør derfor dyret let med et redskab, før hånden stikkes ind i terrariet, så det ved, at det ikke er fodringstid. Dyret er natligt og viser sig mest om aftenen.

Arten æder andre slanger, og dyrene skal derfor holdes hver for sig. Det er ingen gevinst for dyret at have selskab, og hold aldrig to sammen uden for parring.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne har en længere, bredere halerod med plads til hemipenerne, og kønnet bestemmes sikrest med en sonde, som kun en erfaren person bør bruge. Størrelse og huld betyder mere end alderen, og dyrene skal være i godt huld, før de sættes i avl. Alderen for kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten.

PARRING

Parringen følger vinterhvilen. Efter nedkølingen i vintermånederne varmes dyrene langsomt op og fodres igen, og parringen sker i foråret, når hunnen har skiftet hud. Sæt altid hannen ind til hunnen under opsyn, og skil dem igen efter parringen. Gentag introduktionen med få dages mellemrum, til hunnen er parret. Hanner kæmper og skal ikke holdes sammen. Fodr kun, når dyrene er adskilt.

Vinterhvilen før avl varer 8-12 uger ved 13-16 °C.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger æggene i forsommeren. Et kuld er 3-13 æg, og de fleste hunner lægger ét kuld om året. Giv hende en æglægningskasse med fugtig vermiculit eller sphagnum, og giv hende rigeligt føde efter lægningen, så hun kan komme til kræfter. Hunnen passer ikke æggene.

INKUBATION

Tag æggene forsigtigt ud, og vend dem ikke. Læg dem på fugtig vermiculit i en lukket beholder med et par små lufthuller, og begrav dem ikke. Vermiculiten skal være fugtig, men ikke så våd, at der kan vrides vand ud. Temperaturen er 26-29 °C, og æggene klækker efter omkring 9 uger (55-70 dage). Ved lavere temperatur tager det længere tid. Ungerne bliver i ægget en dag eller to, mens de optager blommesækken. Hjælp ikke med udklækningen. Inkubationstemperaturen er den samme som for andre kongeslanger.

OPDRÆT AF UNGER

Nyudklækkede unger er omkring 25 cm og æder først efter det første hudskifte. Sæt hver unge for sig i et lille terrarie eller en ventileret kasse med skjul, vand og en varmekilde, for de æder hinanden og må aldrig holdes sammen. Efter første hudskifte tilbydes en nyfødt mus. Nogle unger æder kun øgler i starten, og her kan duftsætning af musen med en øgle hjælpe. Vokser de, øges byttets størrelse og hyppigheden gradvist. Nægter de at æde, så tjek temperaturerne og prøv igen efter en uge. En kort nedkøling kan hjælpe dårlige ædere.

Sundhed og typiske fejl

De fleste problemer skyldes fejl i opsætningen. De typiske er:

- Fedme ved for store eller for hyppige måltider.
- Hudskifteproblemer ved for tør luft: giv et fugtigt skjul, når øjnene bliver blålige.
- Forbrændinger fra varmesten og uafskærmede varmepærer.
- Luftvejsinfektion ved kold og fugtig luft: dyret trækker vejret med åben mund eller har snot.
- Ufordøjet føde under nedkøling, hvis dyret ikke har fastet før vinterhvilen.
- Mider og indvendige parasitter, især hos vildfangede dyr. Brug opdrættede dyr, og sæt nye dyr i karantæne.
- Bid fra levende byttedyr. Brug optøede dyr.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig krop og æder regelmæssigt. Vej dyret hver uge, for et pludseligt vægttab er ofte det første tegn på sygdom. Krybdyr skjuler sygdom, så opsøg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret ikke spiser, taber sig, trækker vejret med åben mund eller virker sløvt.

Læs mere: Karantæne og hygiejne Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.